

Assignatura

**COMPTABILITAT DE COSTOS**

Curs

3r 1993-94

### PROGRAMA

Grup (Mati)	Professor	Grup (Tarda)	Professor
A	A.Amorós	C1	A.Llorens
B	P.Nicolás	C2	B.Felip

### RESUM TEMATIC

L'assignatura estudia bàsicament el que implica en cada cas la determinació dels costos unitaris dels diferents articles o serveis produïts per una empresa i, especialment, la utilització d'aquestes informacions- així com del propi anàlisi previ dels diferents tipus de costos que exigeix lo anterior - com a instrument de guia per a la gestió de l'empresa. Es pot dir que ses tracta doncs d'una temàtica a caball entre l'anàlisi econòmica de l'empresa i la Comptabilitat.

En la primera part tracta de la determinació dels costos comptables o històrics. Més concretament, s'estudien els diferents costos per naturalesa, les diferents possibilitats en quant a la imputació d'aquests a les diferents àrees, seccions o funcions productives de l'empresa; i les possibilitats en quant a criteris i sistemes d'imputació final dels costos a cada un dels bens produïts.

En la segona part s'analiza l'utilització dels costos històrics com a eina en el procés de presa de decisions a curt termini.

També en aquesta segona part s'introdueix l'estructura conceptual de les previsions, que es materialitzaran mitjançant el "Pressupost" i es desenvolupa l'anàlisi i càlcul dels costes "estandards" o precalculats, posant un énfasi especial en la determinació de les desviacions bàsiques i sobre tot l'anàlisi (desglos) de les desviacions elementals, com informació econòmica-comptable bàsica per a una eficient gestió econòmica de l'empresa.

# PROGRAMA

## *PART I*

### 1.- COMPTABILITAT ANALITICA VS COMPTABILITAT GENERAL

- 1.1. Comptabilitat Analítica vs. Comptabilitat General.
- 1.2. Concepte, funcions i objectius de la Comptabilitat Analítica.
- 1.3. La Comptabilitat de Costos.
  - a) Concepte del Cost.
  - b) Funcions productives de l'empresa.
  - c) Imputació dels costos a cada funció productiva.
- 1.4. Esquema contable bàsic.

### 2.- CLASSIFICACIÓ DELS COSTOS

- 2.1. Agrupació dels costos a la comptabilitat:
  - a) Costos per naturalesa.
  - b) Costos per destí, lloc o funció.
- 2.2. Costos directes o indirectes.
- 2.3. Costos fixes o variables: l'interval rellevant.
- 2.4. Costos de subactivitat.
- 2.5. Costos d'oportunitat.
- 2.6. Costos controlables i no controlables.

### 3.- ALTERNATIVES BASIQUES D'IMPUTACIÓ DE COSTOS I LA SEVA RELACIÓ AMB LES FORMES D'ESTRUCTURAR EL COMPTE DE RESULTATS.

- 3.1. Alternatives bàsiques d'imputació.
- 3.2. El Full Cost Industrial.
- 3.3. El Direct Cost.
- 3.4. Comparació entre F.C. i el D.C.; el valor de las Ef.
- 3.5. Variants del F.C. i el D.C.
  - 3.5.1. L'estructura marginal.
  - 3.5.2. La imputació racional.
  - 3.5.3. El Full Cost Total.
- 3.6. Impacte en l'esquema comptable bàsic.
- 3.7. La relació cost-volum-benefici (P.M.).

### 4.- DETERMINACIÓ DE COSTOS UNITARIS

- 4.1. L'estructura del Cost Unitari: Coeficient tècnic i econòmic.
- 4.2. Imputació global o per blocs. Alternatives més freqüents.
- 4.3. Imputació dels costos considerats directes.
  - a) Costos de Matèries Primes.
  - b) Altres costos directes.

- 4.4. Imputació dels costos de funcionament considerats indirectes:  
Costos de compres.
- 4.5. Imputació dels costos de funcionament considerats indirectes:  
Costos de Producció.
  - a) Mètode dels "Suplements".
  - b) Mètode de les "Unitats d'Obra".
- 4.6. Impacte en l'esquema comptable bàsic del tractament donat a la imputació de costos directes/indirectes.

## **5.- COMPTABILITAT INTERNA DE SECCIONS**

- 5.1. Les seccions com a eina de càlcul i control.
- 5.2. Definició i determinació de les "Seccions Homogènies".
  - a) Concepte de "Secció Homogènia" industrial.
  - b) Seccions principals i seccions auxiliars.
  - c) Seccions no industrials.
- 5.3. L'estadística de costos.
  - a) L'assignació a les seccions dels costos per naturalesa.
  - b) Liquidació de l'estadística de costos. Prestacions recíproques.

## **6.- FORMES ALTERNATIVES D'ACUMULAR ELS COSTOS I LA SEVA RELACIO AMB EL SISTEMA DE PRODUCCIO.**

- 6.1. Acumulació dels costos de producció per ordres de treball.
  - 6.1.1. Característiques generals.
  - 6.1.2. Càlcul dels costos unitaris per suma de components: Quadre de repartiment.
  - 6.1.3. L'ordre de fabricació com a nucli dels sistema de costos.
- 6.2. Acumulació dels costos per processos.
  - 6.2.1. Característiques generals.
  - 6.2.2. Càlcul del costos unitaris per valors afegits: Quadre Matricial.
  - 6.2.3. Unitats equivalents, concepte i metodologia de càlcul.

## **7.- CARACTERISTIQUES DEL PROCES PRODUCTIU QUE AFECTEN AL CALCUL I SISTEMA DE COSTOS.**

- 7.1. Costos de producció conjunta, subproductes i residus.
  - 7.1.1. Mètodes d'assignació dels costos en producció conjunta als productes.
    - Mètode de les unitats físiques.
    - Mètode del valor de preu de venda.
  - 7.1.2. Mètodes per la comptabilització dels subproductes.
- 7.2. Processos de fabricació simples (lineals i de produccions homogènies).
- 7.3. Processos no lineals o ramificats.
- 7.4. Heterogeneïtat entre les produccions de les Seccions.

## **PART II**

### **8.- COSTOS PER A LES DECISIONS A CURT TERMINI**

- 8.1. Etapes en el procés de presa de decisions.
- 8.2. El concepte de dades rellevants.
- 8.3. Alternatives que es planteixen en la presa de decisions.
  - 8.3.1. Acceptació comandes especials.
  - 8.3.2. Fer o comprar.
  - 8.3.3. Eliminar un producte.
  - 8.3.4. Optimització de les instal.lacions amb només una restricció.
  - 8.3.5. Vendre o processar després del punt de separació.
  - 8.3.6. Reemplaçament de l'immovilitzat.

### **9.- INTRODUCCIO AL CONTROL PRESSUPOSTARI**

- 9.1. El control pressupostari com a eina de gestió.
  - 9.1.1. La Planificació i el Control.
  - 9.1.2. Evolució dels sistemes de Planificació i Control.
  - 9.1.3. El Pressupost.
  - 9.1.4. Avantatges del Control Pressupostari.
- 9.2. La Planificació.
  - 9.2.1. El Pressupost General.
  - 9.2.2. Els components del Pressupost General.
    - 9.2.2.1. Els Pressupostos financers.
    - 9.2.2.2. Els Pressupostos operatius.
- 9.3. El Control (Diferències sobre el pressupost).

### **10.- EL PRESSUPOST FLEXIBLE**

- 10.1. El Pressupost flexible: característiques.
- 10.2. L'anàlisi mitjançant el pressupost flexible.
  - 10.2.1. La desviació sobre el pressupost flexible.
  - 10.2.2. La desviació en volum de venda.

### **11.- ELS COSTOS ESTÀNDAR**

- 11.1. Definició de cost estàndar.
- 11.2. Components genèrics de un cost estàndar.
- 11.3. Determinació dels costos estàndar.

### **12.- ANALISI DE LES DESVIACIONS**

- 12.1. Els costos estàndar i l'utilització de les desviacions.
  - 12.1.1. La Gestió per excepció.
  - 12.1.2. Quines desviacions s'han de calcular?.

- 12.2. Imputació en DC.
  - 12.2.1. Model General per l'anàlisi de les desviacions dels costos variables de fabricació.
  - 12.2.2. Desviacions en les Materies Primeres.
  - 12.2.3. Desviacions en la MdOD.
  - 12.2.4. Desviacions en els GIF variables.
  - 12.2.5. Resum de les desviacions en els costos variables de fabricació.
  - 12.2.6. Desviació en les M.P. quan la quantitat comprada es diferent de la quantitat consumida.
  - 12.2.7. Desviació en pressupost dels costos de fabricació fixes.
  - 12.2.8. Integració de les desviacions de fabricació en el pressupost flexible.
  - 12.2.9. Alternativa al model general d'anàlisi de desviacions.
- 12.3. Anàlisi dels costos no imputats (Comercial i Administració).
- 12.4. Imputació en FC.
  - 12.4.1. Implicacions d'utilitzar el full cost en la valoració de la producció: La desviació en absorció.
- 12.5. Resum de les desviacions en els GIF.
- 12.6. Models alternatius en el anàlisi dels GIF.
  - 12.6.1. Model de dues desviacions.
  - 12.6.2. Model de tres desviacions.

### 13.- SISTEMES DE COSTOS ESTÀNDAR

- 13.1. Avantatges i inconvenients dels sistemes de costos estàndar.
- 13.2. Càlcul del resultat real mitjançant un sistema de costos estàndar.
  - 13.2.1. En DC. Esquema comptable bàsic.
  - 13.2.2. En FC. Esquema comptable bàsic.
  - 13.2.3. Cas en que en FC. les unitats produïdes son diferents de les unitats venudes.
  - 13.2.4. Reconciliació entre els costos incorreguts i els costos imputats als productes.
  - 13.2.5. Reconciliació entre el DC. i el FC.
  - 13.2.6. L'esquema comptable bàsic quan la MP. comprada és diferent de la MP. consumida.

### 14.- EL PRORRATEIG DE LES DESVIACIONS

- 14.1. Necessitat de prorratejar les desviacions.
- 14.2. De la desviació en preu en la MP.
- 14.3. De la desviació en quantitat en la MP.
- 14.4. De la desviació en Mdo i GIF.

## BIBLIOGRAFIA

### Bàsica

- E. GENESCÀ.- "Lecciones de Contabilidad Analítica". Publicació de la Facultat.
- POLIMENI, FABOZZI, ADELBERG.- "Contabilidad de Costos". Ed. McGraw-Hill.
- CHARLES T. HORNGREN.- "Contabilidad de Costos: un enfoque de gerencia". Ed. Prentice-Hall International.
- P. NICOLAS.- "Fundamentos de Control Presupuestario". Publicació de la Facultat.

### Complementària

- E. SCHNEIDER.- "Contabilidad Industrial". Ed. Aguilar
- UNIVERSIDAD NACIONAL DE EDUCACION A DISTANCIA.- "Contabilidad de Costes".
- VENTOSA.- "Contabilidad Analítica de Explotación". Col. Esade.; 1ª.
- S. ALVAREZ LOPEZ.- "Contabilidad Analítica de Explotación". Edit. Donostiarra.
- R.N. ANTONY.- "Sistemas de Costos Operativos". Ed. Ateneo.
- G. de BODT.- "Análisis de márgenes". Direct. Costing.
- BUENO CAMPOS y otros.- "Contabilidad Analítica y Técnica de Gestión". Edit. Instituto de Planificación Contable.
- L. CHARDONET.- "Contabilidad Analítica y Técnica de Gestión". Edit. Ibérico Europea Ediciones, S.A.
- J. DEARDEN.- "Sistemas de Contabilidad de Costes y Control Financiero". Ed. Deusto.
- W.H. HARPER.- "Contabilidad de Costes". Edit. Edaf.
- R. IBAÑEZ.- "Costes Standards por Secciones Homogéneas". Edit. Sagitario.
- JAMES A. CASHIN y RALPH S. POLIMENI.- "Fundamentos y técnicas de Contabilidad de Costos". Ed. MacGraw Hill.
- J.M. LANDA.- "Contabilidad Analítica y Contabilidad Analítica Aplicada". Edit. Deusto.
- C. MALLO.- "Contabilidad Analítica". Ed. Instituto de Planificación Contable.
- G. MARTEAU y J. SHEID.- "Contabilidad Analítica y Control de Gestión". Edit. Deusto.

## AVALUACIONS: SEGUIMENT DEL CURS I PROVES:

Al llarg del curs es fixaran exercicis que caldrà entregar amb caràcter obligatori.

La nota final del curs es compondrà per una part del seguiment del curs, avaluat en la presentació d'exercicis i la seva discussió a classe i/o per les proves que es realitzaran al llarg del curs.

## PROVES:

Hi haurà dues proves parcials (gener i maig) i dues finals (maig/juny i setembre).

La prova de gener comprendrà la primera part del programa -històrics-: la de maig comprendrà la segona part- decisions a curt termini i estàndards-.

La nota mínima per aprovar es 5. Aquesta nota serà el promig de les notes dels dos parcials (si cap d'elles és inferior a 4).

El qualsevol cas la nota mínima per aprovar serà : 5.

Els parcials "NO" son alliberatoris.

L'exàmen "FINAL" de juny i setembre serà de "TOTA" l'assignatura.

## HORARIS DE TUTORIES

### *Despatx*

<b>Prof. A. Amorós</b> Telf. 581.22.62	<b>B1-133</b>	Dijous de 12.00 a 13.30 h. Divendres de 12.00 a 13.30 h.
<b>Prof. B.Felip</b> Telf. 581.22.58	<b>B1-129</b>	Dilluns 19.15 a 20.30 h. Divendres 18.30 a 19.15 h.
<b>Prof. A. Llorens</b> Telf. 581.22.58	<b>B1-129</b>	Dilluns 19.15 a 20.30 h. Divendres 18.30 a 19.15 h.
<b>Prof. P. Nicolás</b> Telf. 581.22.54	<b>B1-137</b>	Dimecres 9.00 a 10.30 h. Divendres 9.00 a 10.30 h.